

Fr. R. Kruuzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

R *l* o t t

Üksik number 10 kop.

Meie Mats

Tellimise hind kättesaamisega aastas 4 r. 50 l.,
6 kuu eest 2 r. 30 l., 3 kuu eest 1 r. 20 l. Toime-
tusest ise ära viies: aastas 3 r. 50 l., 6 kuu eest
1 r. 80 l., 3 kuu eest 90 l. Ilmub iga laupäeval.

Toimetuse ja talituse:
Tallinnas, Harju ja Riiuliti uulitsa nurgal nr. 46/15,
„Teaduse“ raamatutaupluses. Telefon № 740.

„Meie Matsi“ nimi ja selle nimega ühinenud näopilt on ametlikult registreeritud ja kinnitatud, 12. detsembril 1914. a № 34191 all.
Säreltegemise eest holetatakse.

Nr. 28.

Laupäeval, 28. (13. märtsil) weebruaril 1915.

Nr. 28.

Dragunid võtavad Saksa automobili ära. Sõjamehe joonistus.

„Autom.“

Rahva tähtsaamat

1915. aasta jaoks Hind 3 l.

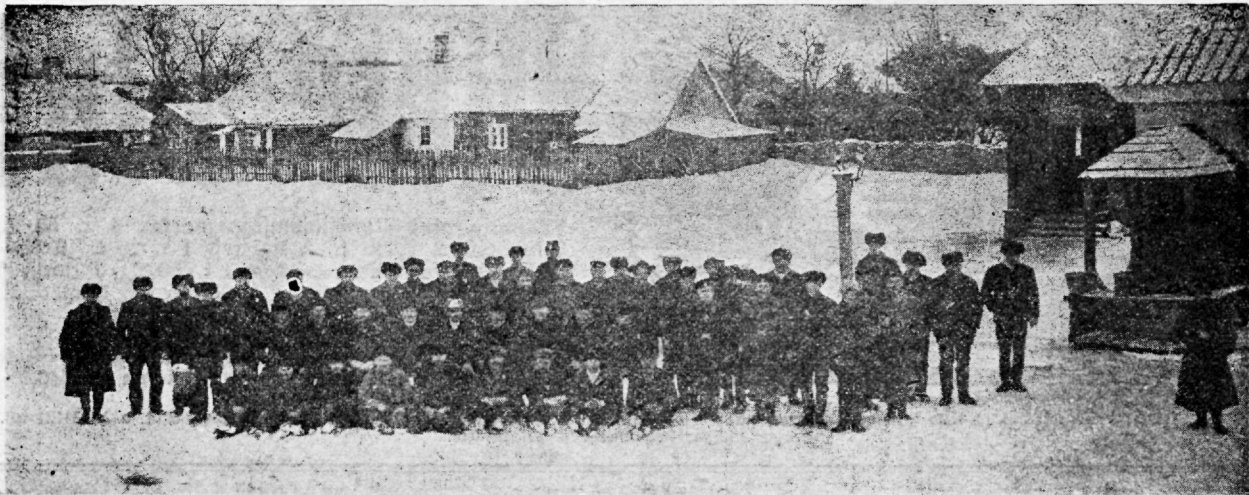
Sõdige kasulikum ja tulusam maa ja linna rahva kalender. Saada igast
raamatutauplusest. Teaduse kirjastus Tallinnas Harju ja Riiuliti uul.
nurgal 46/15.

Ilmus trükiti

Dr. Faust

tema elulugu, imetead ja sõit põrgusse. Hind 30 kop.

„Teaduse“ kirjastus.

M. Jacobsoni ülesvõtte.

Salgate 1. jaanuaril kokku tutsutud Saaremaa I. järgu maakaitseväelisi.

Ri-ka-pu.

Wl. Woinow.

(Lõpp.)

Ja, riideid kohendades, hakkas ta trepist ülesse minema, käega külma raudkäspuust kinni võttes. Warsti jõudis ta weranda nurgani. Singe kinni pidades hakkas ta siit, leha üle käspuu paenutades, külmanud atraid käega tohama. Siis mõttis ta põuetaskust paar tarwilikku tööriista ja hakkas usinalt tööle. Väbi jäätanud klaasi paistis walgus advokat Lourie kabinetist. See käis Rogalski plaaniga hästi kokku ja veel terasemine walwates töötas ta edasi.

Viie-kuu minuti pärast lahkus Rogalski trepi pealt ja rippus õhus, kätega weranda karniisist kinni hoides. Aga veel minut hiljem seisis ta kabinetis akna taga ja uuris ahnete pilludega toa sisemust.

Toa sisesead oli samajuguseks jäänud, nagu enne: need-samad kardinaad — rased, toredad, seesama kirjutuslaud — suur ja uhke. Ainult tugitoolil laua taga istus kõhna, närwiliku advokat Lourie, selle paleesarnase hoone tõsise omaniku, asemel nüüd paks, punase näoga saks, plaastririba üle terve põse, ja kirjutas ruttu ja kulmu si kortsutades.

Nähtawaste ei olnud see töö mitte üks kergematest. Sihtipeale pigistas see punase ninaga paks isand filmad täelikult kinni, otsekui mõnda asja omale võimalikult selgeste ette kujutada püüdes; mõnikord jälle oli aga päris naljatas waadata, kuidas ta harjasetaalised wurrud abitud liikusid ja nagu tal moondu, kui ta parajat, selget lauset ei leidnud.

„Kaske, mis, teie sakslasest-kõrgeausus?“ ohkas Rogalski osawõtlikult, kindralile näosse waadates, „arwatawaste on teil täpipealne, keeruline kirjatöö ees, mis sugugi nii kerge pole, kui lühitse ülespoomise käsu andmine. Roh mis! Pole midagi parata! Murdke aga pead, ega illemus muidu peaaegu terwet wäeosa teie kätte ei usaldanud.“

Kindral õõrus nina, liigutas märgi mokki ja hakkas kiireste kirjutama, leht lehe järele.

Oli tal üks leht walmis, pistis ta selle kirjaimbrikusse, kleepis keele abil kinni, sulatas latti peale ja wajutas pitsari-formusega oma wapi otja.

Siis mõttis teise käfile.

Ja alles siis, kui wiimane leht imbrikusse ja pitsariga kinni oli pandud, läks kindrali nagu selgemats.

Ta tõlistas.

Sisse astus adjutant, seesama plikanäoga ja ilma wurrudeta noormees, kes automobilies tema kõrwal istus. Kindral naeratas temale wastu ja andis mingifuguse tasase käsu. Rogalski õõrus tarduwaid käsa üksteise wastu ja ootas edasi.

Minuti pärast toodi ühe laia kardina tagant üleni puurwiljaga täidetud kristallist waas; selle kõrwa pandi teine — kõhenõu, millest walge rätikuga kaetud pudelikaal wälja wahtis.

Rogalskil hakkas kõht urisema ja nagu tõmbas ennast naljafena krimpju.

„Laialt elate, kõrgeausus!“ mõtles ta, ila alla neelates, „aga kuidas see lõpeb? Ra klaasijäi toodi kaks. Kõik nagu kord ja kohus. Puudub ainult lõbus naisterahwas meelelahutuseks!“

Rogalski ei suutnud oma mõtet veel lõpetadagi, kui uksekardina uueste liikus ja selle tagant sihwakas, walgejuust-seline neiu aralt lest tuba astus.

„Jesús - Maria! Mis see on?“ suutis Rogalski waewalt karjatuust tagasi hoida.

Kindral tõusis karmeste ülesse ja pobises midagi mokkade, käega tiuhja tooli peale näidates.

Naisterahwas astus samm, tõstis käed ülesse ja wõttis nendega oma pea kinni.

Ainult ühe filmapilgu waatas ta oma ette, mitte kindrali peale, waid kõrwa. Ainult ühe filmapilgu seisis ta nagu tardunult. Kuid ka selle filmapilgu jooksul jõudis Rogalski näha, kui palju meefikut, meeletut ahastust tema pärani filmades oli.

Järgmisel filmapilgul tormas neiu edasi ja otse selle akna poole, mille taga Rogalski seisis.

„Oho! See on julge!“ mõtles Rogalski ja walmistas ette.

Kuid neiu jõud rauges enne ja nagu mahaniidetult langes ta pehme waiba peale.

Kindral wehkis nõutalt kätega; tammus ühe koha peal ja kargas siis uksest wälja.

Selsamal filmapilgul oli Rogalski ühe hippega weranda ukse juures, liigutas osawa käega allpool ukseleinki ja tormas tahinat sünnitamata kotta, mille wiimasest lõpust veel kindrali kiired sammud kostsid. Ilma et sekundigi kaotanud oleks, astus Rogalski kabinetis ja lasti ennast neiu kõrwale põlwi. Toorelt, walusünnitawalt hakkas ta temal peopesadega kõrwa õõruma ja waatas ahnelt tale näosse.

„D—o—h!“ oigas neiu ja filmalaod tutsatafid tal.

„Maadate siia, preili!“ käskis Rogalski, „sellest oleneb teie pääsemine!“

— Neiu awas silmad ja ohkas.

„Kuulge!“ sõstas Rogalski, „ma päästan teid, kuid teie peate karmapealt kõik seda tegema, mis ma nõuan, muidu võite ehk minu äraandjaks saada. Mõistite?“

„Jah!“ wastas neiu waevalt kuuldawalt.

— „Nii siis! Peitke ära! See kurjus tuleb kohe... Teie peate nii tegema, nagu olesite wäsimuse pärast ära minestanud... Edasi... Olge tema wastu hästi lahke... Sündige ennaft... Laual seisab wahuwiin... Enne kui kindral teid kiusama julgeb hakata, patub ta teile wiina. Teie joote... Kuulsite?“

„Jah!“

„Ja puistate temale salaja seda klaasi, seda pulbrit, mis teile andsin. Mis üle selle, teen ma ise. Mõistite!“

Neiu pea wajus uueste rinnale.

Gemalt kofisid sammud.

„Juba tulewad... Kuulete... Noh, ruttu... otjustage, preili. Kõhklemine on kõige kurja juur!“

„Olen nõus!“ sõstas neiu, pulbritokifest kleidivoltide wahel peites.

Sammud lähinesid.

Rogalski heitis pilgu kabinetis ringi ja kadus siis karmeste ühe raske eesriide taha.

5.

Kui kindral oma plikandoga adjutandi saatel, kellel suur pudelkätis salmiaku-piiritust kaapas oli, tagasi tuli, tõusis neiu juba pörandalt üllesse ja istus kirjutuslaua äärde. Ta oli kahwatu, kuid ta suured silmad waatasid kindrali ja suumurfades mängis kerge naeratus. Kindral waatas tema peale warjamata imestusega, siis riivas ta pill laht kalli wahuwiinaga täidetud klaasi laua peal, ja rõõmsalt laotas ta käsa.

„Dhoo, preili! Teie olete nähtawaste juba ilma meie abita tubliste toibunud?“

„Jah! Ma olin hirmus wäsinud ja kaotasin filmapilguks meelemärguse,“ wastas neiu kindla häälega, „aga see läks kohe mööda.“

„See on hea!“ otjustas kindral, „halpisi ma ei falli!“ Kindral pööras otjustawalt adjutandi poole ja näitas liihidalt ukse peale.

„Kui mind tarwis peaks olema, siis õelge, et mul aega ei ole ja uusi wäe seifulohti wälja töötan. Jah! Sei—su—koj—ti!“ kõrgendas ta häält, karmilt wurrusi liigutades. Rogalski turtfus eesriide taga ruskasae naerda, adjutant aga kumardas, kannulfeid kõristades ja lahtus.

Neiuga kahelksti jäädes, keerutas kindral wurrusi, ajas rinna wälja ja astus wahwalt laua äärde.

„Noh, tuike, kardad Saffa kindrali, mis?“

„Kardan,“ tunnistas ilus neiu kelmikalt.

„Ää kardad ühti! Meie, fatslased, oleme kulturainimesed ja käime naisterahwastega suure aupaakumifega ümber.“

Seda wõlde astus kindral neiu juurde ja patfutas temal oma toore käega kahwatu põse peale.

„Meie oleme ainult endi waenlastele hirmsad, rahulik-tude elanik-tude wastu aga oleme lahked. Ha—ha—ha! Istuge mu põlwe peale, preili!“

Neiu krimputas põlastawalt nägu, kogus kõik oma hingjõu ja täitis lahke Saffa kindrali kustu.

Salgata sõjajahaawatuid, nende seas eestlane T. Sard (X) Tallinnast, oktobrituul K. all pahemast käest haawatud.

„Aga nüüd joome! Meie wahwa sõjawäe auks ja wõidu pühitsemiseks!“

Kindral wõttis nägusa neiu käest klaasi ja watas terwe täie osawalt juust alla.

Sis wõttis ta hirmust warisewal neiu laelast kinni ja pööras näo oma poole.

„Dskad ja meie ilusaid Saffa laulusi? Waulame kahelksti endi waenlastele hirmuks...“

Kindral wanus tugitoolil, waatas segaste filmadega ringi, tegi suu laulmiseks lahti, raputas pead nagu hobune, et äkitelt peale tulnud uimastust ära peletada, kuid punased filmalaod wajusid tal iseenesest kinni ja wägew norskamine täitis korraka tuba.

„See oli ainult unenägu!“ laulis Rogalski tuntud Saffa romanši sõnu ja astus eesriide tagant wälja.

Ta oli piirita lõbusas meeleolus ja warisefes üsna rõõmu pärast.

„Waat' mis, preili! Ma palun teid waat' siia istuda ja oodata. Wahpeel ajan ma natuke aega Saffa sõjawäe asju.“

Rogalski tõmbas pitsaritega kirjad lähemale ja hakkas neid üksteise järele lahti tegema. Kiirelt ja ahnelt libisesid tema filmad üle ridade, ja magus naer kõdistas kõri.

„23. juartüki brigadil,“ luges Rogalski, „hommikul kantfi № 11 ette asuda ja kell 9 ajal wastuseiswa kalda peale tuld andma hakata, ühtlugu kõwendades, kuni widewikui.“

„... pontoni bataljonil kõik ette walmistada ja pimediku algusel ujuwat silda hakata ehitama...“

„... jalawäe osad põhjapoolses sibilis wälja saata, kuni nad seal kindral von Klucki wäe parema tiiwaga ühinewad...“

„... ratsawäe salgad — linna weewärgi kaitseks. Need salgad peawad iseäranis agaralt tegewuses olema, sest et see ainuke koht on, kust waenlane üle jõe wõib pääfeda...“

Lugemist lõpetades jäi Rogalski minutiks mõtlema; raputas siis südilt pead ja hakkas kindrali juhatusi uueste ümber kirjutama:

„23. juartüki brigadil põhja poole minna, ühenduseks von Klucki wäega...“

Motorratta mehed maakuulamisel.

Teie näete seda raudtrellidest luugi siin maa sees. Siit alt jookseb harilikul ajal wesi kanali mööda. Praegusel ajal aga peawad need raudtrellid meile wabaduseteet uks aset täitma. See on ainuke uks, millele minu patenteritud muukraud midagi parata ei suuda. Kuid julgen loota, et meister Kirlõga wiluwus siin abiks astub."

Ilma suurema waewata tõmbas Kirlõga raudtrellidest luugi pehme maa seest wälja. Eimesena astus Rogalski augusti sisse ja sirutas neile käed alt wastu.

Neiu lastis ennast julgelt Rogalski rinda mööda alla, meister Kirlõga aga tõmbas, ennast alla lastes, ka luugi oma järele kinni. Rogalski hõlma alt lõi kitsas walgusejuga heltima, ja maaalusel rändajad nägid oma ees kitsast, sirget kanali jäänud seintega.

"Minu järele, dshentlmenid. Olge nagu kodus. Koidikul oleme linnast wäljas, nii tõeste kui ma Saksa wägede juhataja olen!"

7.

Sakkas juba walgets minema, kui äkiline mürin illewal Rogalskit ja tema wäsinud seltsimehi tardunud tulkumisesest äratas. Rogalski lastis walgusejoa ringi läia ja jälkimes oma seltsimehi. Meister Kirlõga istus kättega põlwele ümber kinni wõttes ja seljaga jäänud seina wastu toetades, unise näoga. Tema kõrwal istus wäsinud neiu, pead usaldades tema õla peale toetades.

Rogalski waatas kord neiu, kord Kirlõga peale ja naeratas sildames.

"Sihike on see meie elu oma ootamata keerulsustega! Meie preilike! Alles mõne tunni eest tahtis ta aknast wälja karata, sest et auwäärt Saksa kindrali läbedust wälja kannatada ei suutnud, nüüd aga istub weekraawis rahulikult Kirlõga kõrwal. Mina olen — waras, Kirlõga aga on kombulusepiiridest wist weel kaugemale üle astunud. Kuid neiuke, näh, usaldab teda ja mind, ja tuleb pimedastpeast meiega ühes, ilma et teaks, kuhu tee wiib! Aga Saksa kultuurlandjat kindrali ei usaldanud. Tähendab, minus peab midagi niisugust olema, mis tahtnuta usaldust äratab!"

Jällegi käisid mürtfatused — ja üsna lähedal.

Neiu tufatas ja tõstis wäsinud pea üles.

"Mis seal mürtsub?" küsis ta rohkem filmade kui häälega.

"Ärge kartke, preili!" wastas Rogalski, "see on Saksa suurtilkikägi, kes agaralt oma kohust täites von Klucki wäega ühinema ruttab. Ega siis hillgaw suurtilkikägi minu kästusi ometi täitmata tohi jätta."

Neiul tuli õffine juhataste kirjutamine meelde ja ta naeratas lahelt.

"Ja see on pontonide wäeosa, kes oma seisukohtadele asub! Nähtawaste täibetakse minu juhatused tarwapealt. Nii ei jää meie piirkonda ühtegi soldatit. Ma saatsin nad kõik minema. Järelikult ei maksa ka meil enam kallist aega raiskata. Wiimaks ehk äratatakse kindral üles, ja ta ajab mul kõik plaanid nurja. Eks ju, meister Kirlõga?"

"Seda küll!" ümises Kirlõga ennast üles ajades ja uue raudtrellidest luugi kallale asudes. See oli aga tugewam. Kirlõga toetas terwest jõust õla wasta — ja oleks peaaegu ühes luugiga wälja lendanud.

Tema järele astus Rogalski kanalist wälja ja ulatas neile käe. See ei lastnudki enam tema käest lahti ja tasa sammustid nad kolmekesi pehme lume sees jõe poole.

Kuid jõgi oli hirmus — suured jääpangad liuglesid wett mööda alla, üksteise wastu tõugates ja üksteise otsa

"... pontoni bataljonil hommitul kantsi № 11 ette asuda ja seal edaspidiseid korraldusi oodata..."

"... jalawäe osabel kantsi № 11 eest läbi jõe minna..."

"... ratsawäe salgad wäe selja taha saata wahiteenistusesse..."

Luutele juhatastele kirjutas Rogalski kindrali allkirja järel aimates alla, pistis nad wanadesse ümbritutesse ja kleepis uueste hoolega kinni. Siis kumardas ta wahawalt norijewa sõjamehe kohta ja wenitas tal pitfatsiõrnuuse sõrmeft.

"Ma arwan," pomises ta endamisi, "et Saksa hillgawad sõjawäed sel kombel palju paremine oma ülesande täide saadawad."

Ta julatas lalki ja wajutas kindrali pitfari selgeste ümbrikutele peale, toppis siis sõrnuuse kindralil uueste sõrme, pistis wanad kindrali juhatused tastusse ja pööras siis neiu poole.

"Nüüd, preili, wõtme ka iseendi peale mõtelda. Pange endid ruttu riidesse, ja minu järele."

Neiu tõmbas omale sammetist mantli selga ja astus Rogalski järele kojast läbi weranda peale. Minut hiljem seisid nad mõlemad all mürti ääres ja kuulatasid teraselt paleet walwawate tunnimeeste sammust.

6.

"Pubage tutwustada..." ütles Rogalski pimeduses, "see preili siin on igasugust lugupidamist wäärt! See aga on meister Kirlõga, niisama ka igasugust lugupidamist wäärt! Teie, meister, wabandage, et ma pisut kauaks jäin, kuid muutunud olud sundisid mind eraforralist tööd tegema. Meie oleme kõigest kaks tundi kaotanud, selle eest aga armastusewäärilise preili seltsiliseks saanud. Eks ju?"

"Seda küll!" kostis sõnaaher Kirlõga ja pigistas neiu peenikest kätt oma määratu käpa wahel.

"Nüüd ei ole aega raisjata, meister Kirlõga. Seadke oma riided korda ja ajume teele."

Minut hiljem tulid kolm tumedat kogu keldrist wälja ja rühkisid üle lund täis tuisanud aia uulitsa poole. Uulitsa ääres jäi Rogalski seisima ja ütles, käega oma ette maha näidates:

"Dshentlmenid ja preilid! Sinn on täis sõjawäge. Uulitfat mööda minnes satuksime Saksa wahisalkadega kokku..."

"Wõtaks neid kawat!" ähwardas Kirlõga.

"Sellepärast soowitan teile teed, kuhu weel ühegi inimese jalg pole astunud, peale mu oma, muidugi.

idustes. Nende wahel aga mustendas wesi — sügaw ja kiire woolusega.

„Minge aia juurde, meister,“ ütles Rogalsti, „ja kistuge mulle kaks laia ja tugemat lauda wälja.“

Kirlõga läks.

„Mis te teha tahate?“ küsis wärisew neuu ara häälega.

„Ule jõe minna, preili!“ kumardas Rogalsti, „süa me ometi ei wõi jääda.“

„Uga ma ei wõi!“ hädaldas neuu, jões mürtsuwate jäätükkide peale waadates.

„Tühhi asi,“ trööstis Rogalsti, „meister, andke need pontontid mulle süa, ise aga wõtke preili. Kuid ärge liiga pigistage!“

Kirlõga andis kaks laia lauda Rogalsti kätte, kääris warutad ülesse ja tõstis waese neuuse maast sülle.

Rogalsti seisatas mõne minuti jõe ääres, parajat filmapilku walides. Siis kinnitas ta laua üheainja osawa liigutusega tahe tugewa jäätüki wahel, milledest teine üsna kalda äärt mööda liikus, ja pööras Kirlõga poole:

„Minu järele, meister!“

Rogalsti astus wanukuwa ja liikuwa laua peale ning Kirlõga sammus oma koormaga tema järele. Kui nad kõik juba teise jäätüki peal olid, wiskas Rogalsti laua — kolmanda peale ja läks julguste edasi. Astus ta Kirlõga tema järele, ebaharilist koormat oma laia rinna wastu surudes.

Ja nõnda liikusid nad edasi, ühe jäätüki pealt teise peale minnes ja tihti peale elukardetawaid hüppeid tehes. Jäätükid aga triiwisid ümberringi, tormasid üksteise otsa, purunesid ja ragisesid, mustendawa sügawuse kohal keereldes, mis walmis oli kõiki oma rüppe wõtma.

„Julgemine, meister!“ julgustas Rogalsti Kirlõgat, ühe jäätüki pealt teise peale karates, kuna tal omalgi juba pea ringi kääma hakkas.

Ja Kirlõga puhkis, süllitas wihaselt wette ja mürises: „Et kurat neid wõtaks!“

8.

Wene staabi kindral pigistas Rogalstil tugewaste kätt ja küsis südamliku osawõtmisega:

„Kas ei wõiks ma teile omakorda mõnes asjas kasulik olla? Teie eratorralik ja ülijulge tegu on melle wäga palju kasu saanud...“

Rogalsti kumardas ja wastas uhkelt:

„Kindraliherra! Mina olen poolakas ja täitsin oma kohust. Minule isiklikult on kõigefuuremaks tasuks see peenete õpetus, mis teie nüüd sakslaste waenlastele annate. Ma palun teid ainult selle waese neuu ja selle meesterahwa eest hoolt kanda, kes mõlemad minu ette wõttele tähtsal mõddul kaasa aitawad. Oma jaoks palun ta üht asja, määrake mulle wahisoldatid, kes mu ühte lähemasse wangihoonesse saadawad, sest ma...“ Rogalsti kumardas üsna kindrali ligi ja sofstas tale tasa mõne sõna, nii et abjutandid ei kuuleks.

Kindral lahwtas pisut. Waatas minutiks Rogalsti otsa, otsekui ei tahaks ta oma kõrwu uskuda, ütles aga siis lahkest:

„Hea küll. Teid saadetakse! Kuid... ma pean oma kohusetse kõrgematele wõimudele teie eratorralisest kangelasteost teatada. Ma loodan, et see teie saatuse peale heategewalt saab mõjuma, nagu seda ära teeninud olete.“

Rogalsti kumardas aupakklikult.

Booletunni pärast sammus ta wahisoldatite saatel wäiksest külast läbi.

Tema meeleolu oli rõõmus ja pilwita. Ta mõlgutas juba uusi plaanisi ja wilistas tasakesi armast „ti-ka-pu“ wiisi.

„Arg.“

Tirute, Tartust. Mitmes lahingus käinud, seni terve. Loku, Tartust. Praegu sõjawäljal. Wot, Tartust. W. all langenud.

Cesti sõjameeste kirjjad.

I.

Armas ametiwend! Teie 10. oktoobril saadetud postkaardi sain alles täna kätte, sest post seisis mitmesugustel põhjustel, peaaegu kuuks tülil aga meie kiire edasilikumise pärast. Nüüd on siis siin austrialastele otustaw lõõk anda, isegi mõistate, kus... Kõik on põnew ja ka kurb. Suurtükid müristawad, aeroplaniid tiirlewad õhus ja ülietaw on liikumine teedel. Wangi wõetakse austrialast tubliste, ka mõned sõjad sakslased on nende seas olnud. Kui siis ehk see kindlus langeb, siis ehk on muudatust oodata. Ilmad on külmad ja haawatutel kole raske. Süda lähed raskets, kui näed neid wõitlusest hulga taupa raskete haawadega tagasi tulewat. On ette tulnud, et haawatu just haigemaja ees weel peab teise ilma minema... Mina o'en, Jumal tänatud, kõik see aeg terwise juures, sest suurülikiwäe park, kus mina wiibin, käib ikka tagapool. Kõwa wõitlus oli 3. all ja sealt ajastime nad suure kiirusega lõuna-õhtu poole taganema. Kui palju neid küll wongi on wõetud, aga ikka ei näe nad suurt lahanemat. Siin häwitame nad wist lõpulikult, seni on wõit ikka meie pool olnud. Sakslaste wastu on minu ohwitserist wend wõitlemas ja meil enestel on seni ikka austrialastega tege-mist olnud...

B. Soots.

(Endine meesalkem Petrogradi kubermanaust nüüd arwatavaste teadmata tabunud. E. t.)

Eipnit

Woldemar Senno,

19. detf. austrialaste wastu wõideldes langenud.

Dr. med. Hindhede

Cestujulik kokaraamat

on praegusel kallil ajal meie pereemadele wäga tarwilik. Terwislikised, maitswad, odawad toidud. Hind 70 kop.

„Leaduse“ kirjastus, Tallinnas.

Johannes Siit,
Alamere kooliõpet. Tallin-
na kr. Põrutatud.

Oskar Hurt,
Balgjärve w. Wõru kr.
30. okt. W. all haawatud.

Juhan Burn,
Tapalt. 2. nov. K. all ja-
last wigastatud.

Priidik Kaalik,
Saapsalu kr. Vabem. õlast
haawatud.

Woldemar Mendel,
Saue w. Tall. kr. 5. nov.
langenud Austrias.

Jaak Bernhardt.
Praegu sõjaväesjal.

Hans Balder,
Wellsse w. Sanitarina sō-
jawäesjal.

Jaan Kõrgesaar,
Wõisiku w. Praegu sõja-
wäesjal.

August Ott,
Wõisiku w. Praegu sõja-
wäesjal.

Eduard Maasil,
Eudokinnast. Praegu sõja-
wäesjal.

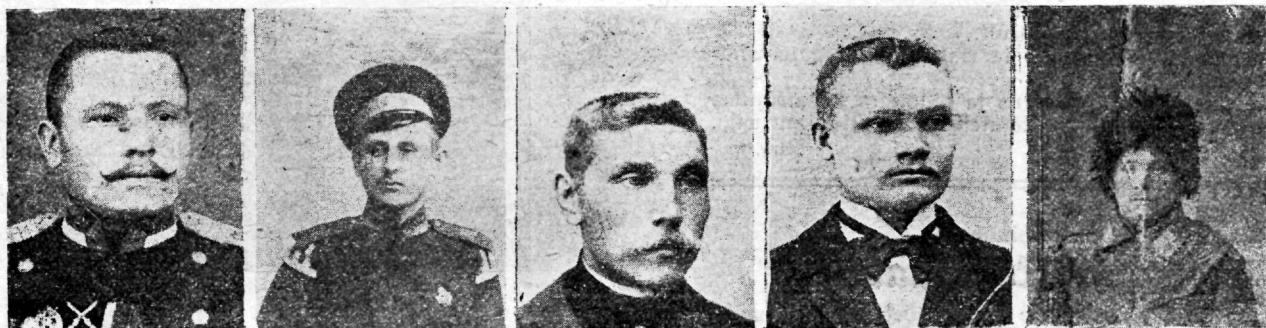
August Müllerson.
Tegewas sõjawäes.

Jaan Maiste,
Wilsjandist. Praegu sõja-
wäesjal.

Eduard Thalfeldt,
Ratwene w. Tegewas sō-
jawäes.

Mar. Martinson,
Sahrturanna w. Praegu
sõjawäesjal.

Arnold Mäetam,
Anspere w. Sanitarina
sõjawäesjal.

Theodor Rose,
Saaremaal. Praegu sō-
jawäesjal.

Karla Saar,
Kabalast. Sanitarina sō-
jawäesjal.

Gustaw Hermann,
Saimre w. Praegu sõja-
wäesjal.

Peet Ott,
Wõisikult. Tegewas sõja-
wäes.

Udo Taffinof,
helmelt. Praegu sõjam.

Jakob Mõttus,
Riisist. Praegu sõjaväljal.

Eduard Leppler,
Rahvere maak. Praegu sõjaväljal.

Anton Paling,
Alavere w. Praegu sõjaväljal.

Boldemar Mullikas,
11. jaan. B. all jalast haavatud.

Gustav Laur,
Saapsalu tr. Praegu sõjaväljal.

Hans Laal,
Tallinnast. Haavatud ja uueste sõjaväljal.

Harald Feldmann,
Tudolinnaast. Wabatahtl. tunna sõjaväljal.

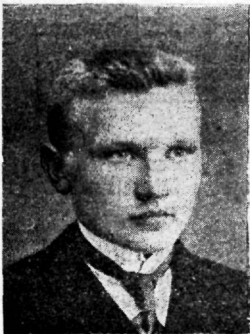
Jüri Tamberg,
Wellsfett. Praegu sõjav.

Peeter Küla,
Kaplast. Praegu sõjav.

Julius Peters,
Witlast w. W.-Jaap. sõj. 10. oktoob. Praegu sõjav.

Aleksander Kütt,
Wõltsikult. Praegu sõjaväljal.

August Reinik,
Praegu tegewas sõjaväes.

Anton Kütt,
Wõltsikult. Praegu sõjaväljal.

Aleksei Suigujaar,
Wõltsikult. Praegu tegewas sõjaväes.

Peeter Aru,
Wõltsikult. Praegu tegewas sõjaväes.

Rudolf Kaabst,
Wõru tr. Praegu sõjav. lastarettis.

Johannes Kumpan,
25. detf. peast haawatud ja surinud.

Mats Raudsepp,
Tallinnast. Praegu sõjav.

Jaan Soff,
Laatre w. 15. okt. haaw. Uueste sõjaväljal.

Johannes Paal,
Praegu sõjaväljal.

Jaapani Punase-risti osakond.

II.

13. weebbruaril, 1915.

Eulen terwitama kõiki sugulasi ja sõpru, kes kodu maha jäid, ja saadan palju terwitsid kõigile. Olen nüüd haawatud ja wiibin Petrogradi haigemajas. Lahinguwäljal sain paremast jalast haawatud 6. novembril. 3 päewa ja 3 ööd olin järjestiku lahinguplatstil, kus waenlane meid rahu ei lastnud olla: kus ta aga meid nägi, sinna ta pillus oma pirssewaid summadanisti mis hull! Aga meie ei woatanud nende pirssewate summadanide peale ühtegi, muudkui aga tormasime edasi sakslaste peale ja wõtsime nende käes olewa küla ära, kusjuures neid ligi 2 roodu meest wangi langes. Aga järgmisel päewal sain ma haawatud ja langesin sakslaste kätte wangi. Noh, siis olid juba rasked päewad, kus mina maas olin ja mitmed Saksa soldatid mööda läksid ja mina neid palusin, et nad mind ära oleks wiinud, aga nemad ei kuulnud minu palweid, läid aga käega ja läksid edasi... Wiimaks wõtsin wiimase jõe kolkku ja hakkasin edasi roomama, kuigi walu nõnda suur oli, et kudagt ei oleks wõinud ennast liigutada, aga sidusin siis haawa kinni ja roomasin, hambaid kõwaste kolkku liisudes ja wahel pooleturni kaupa peatades, sest äge walu ahwardas mõistuse rööwida ja halwas liikmed. Ja oleks weel maa ühetasane olnud. Wahel satufin niisugufesse rööbastikku, et ta terwel mehel terge polnud läbi rihkida... Wiimaks hakkas natuke tuld waistma ja minu meel sai üsna röömsaks, et kui aga sooja saaks. Aga kui päralt sain ja sisse roomates ühe käega ufke lahti tõmbasin, siis nägin, et see Saksa piiriwahtide punkt oli. Seda nähes oleks nagu ei tea mis minu südamest läbi tunginud... Waewalt olin ufke lahti tõmbanud ja üks toas olew Saksa

soldat seba märtsanud, kui ta mööda tupest tõmbas ja mul pähe külla tahtis, aga teine soldat ei lastnud. Ma roomasin tupp ja palusin haawa mähtida, aga nemad ei wõtnud minu palwet kuulda. Pärast palusin sisse tulewat ohwitseri, ja see wõttis minu palwet kuulda ja käskis soldatil minu haawa kinni mähtida, ja siis soldat sidus minu haawad kinni.

Seal olin ma kaks päewa, pärast wiisid mind P. linna, kus terve nädal otja latfaretis olin. Seal ei hoolditud minust ja teistest wenelastest midagi, nii et meie haawad hukka läksid, aga ma palusin Jumalat, et meie omad linna ära wõtaks ja meid wälja lunastaks. Ja wist armas Jumal kuulis meie palwet ja andis jõudu, sest teisel päewal oli linn juba jälle meie käes ja sakslased kadusid kui tina tuhla, oma haigeid ja kõik, mis oli, maha jättes ja ise põgenesid. Kui ma oma soldatite häält ja „hurra, hurra“ hüüdmist kuulsin, siis oleks ei tea misugune rõõm minu südamesse tunginud. Tagawarawäeline Dndowa kreisist

Eduard Lomp.

III.

Tegewas wäes, 9. weebbruaril 1915.

Mina wiibin praegu Poolamaal, 12 wersta W. linnast Iõuna pool. Praegu wõitleb siin meie gaardiwägi Preisi gaardiwäe wasta. Wõitlused on ägedad ja wõitluse seisukorda raskendab wihmane ilm. Sakslased lasewad ligida maa pealt dumm-dumm kuulidega.

Surma sai siin eestlane, wanem alamohwitser Tal-linnast, Iwan Jaani poeg Reiman, 4. weebbruaril 1915.

Meie poltus on kaunis heaste eestlasi, ja suuremalt jaolt on nemad praegu kõik eesliinil.

Johannes Aat.

Eesti sõjamehe laul.*)

Siin laial waenuwäljal,
Kus surm on mõllamas,
Kus ligidal ja kaugel
On kuulid undamas,

Kõik Eesti muissed wennad
Lundmatas manalas,
Ja Wanemuise kandlid
On kiitust mängimas.

Siin palju Eesti wendi
On külla mulda läin'd,
Mis omastele walu
Ja leina, nuttu tein'd.

Sealt kõrgelt wanaisa
Meid paitab naerates,
Ja muistse sõja ülu
Meid juhib julgustes.

Mu kallid kaimud kaugel,
Ei pruugi nutta weel;
Lein kadugu, te palgel
Säragu hea meel:

Siin murueide tüitrid
On haudu ehtimas;
Nad sinililla kandwad,
Mis warsti õitfemas.

Me esivanemate
Mälestust tõstame,
Ja isaiadele
Austammast ehime!

Nüüd rõhujate ife
Meist raputatud saab,
Ja pimestuse wäide
Wist sita maha jääb!

Nüüd kõlab Saksa pinnal
Zu puhas Eesti keel,
Ja igal saksa hingel
On elu hoida weel!

Oh ela, wägew Kalew,
Me rindus wäega,
Pea Taara muistisel murul
Saab priius algama!

Ja murueide tüitred
Lantstawad lauluga,
Me haudu kaunistawad
Drnufes, hoolega!

Saksa sõjaliniil, 18. septembril 1914.

A. Simfon.

*) Sõjawäljal saabetud. S. t.

Wankuwal troonil.

Woldemar Urbani roman wabastamise sõjast.

(27. järg).

„On ta surnud wõi ei?“ päris tütar äkitselt ärganud südidusega.

„Ole wait, ütlen ma! Kui ta surnud oleks, jah, siis oleks muidugi kõik ükskõik. Nüüd aga pead sa ettevaatlik olema, waikima ja nii tegema, nagu oleks ta surnud, wõid nutta, leinata — niipalju kui tahad — et keski teda otsida ei teaks. Mõistfid sa nüüd?“

„Jaa, isa,“ hüüdis ta firbliselt, „ütle mulle kõik! Sai ta põgenema? Ma tahan wait olla nagu haud, aga ütle mulle, et ta elab, et ta waba ja warjul on.“

„Ta on hea warju all, nii kaua kui sa wait ja mõistlik oled —“

„Kus?“

„Midagi! Ainustki sõna ei ütle ma enam! Mis jaoks? Mina ütlen sulle, nuta ja ahasta, wihka hertsogi nii palju kui tahad, aga ole mõistlik ja waiki, sest muidu rikud sa kõik ära.“

„Jaa!“ nuuksus nüüd Asunta ülewoolawa rõõmu pärast ja tahtis temal kaela langeda. Need olid esimesed pisarad, mis Asunta sellest ajast saadik nutnud, mil ta sõnumi Felice hirmsast otjast saanud. Aga don Gennaro wabastas ennast kaelustamisest ja läks oma töö juurde.

Nende mõne isa tähendusena tagajärjel muutus Asunta mõttekäik filmapilkiselt. Isa tähendused olid küll puudulikud, aga et isa temale ehk selleks waletas, et teda trööstida, seda ta ei uskunud, kuigi tal korras see mõte peast läbi sähwas. Sellest hoolimata aga oleks ta asjast rohkem teada tahtnud. Mis oli Felicega sündinud? Kus ta oli? Millal ta tagasi tuleb? Need olid mõtted, mis ühtelugu tema peas keerlesid, ja milledele wastuse otsimisega ta ennast ööd kui päewad piinas. Sihti lipsas ta wälja Possilipo äärde, Felice õdedelt-wendadelt lähemaid teateid saada lootes. Ta nägi aga warsti ära, et see asjata oli. Felice wend teadis weel vähem kui tema, ja, isa sõnu meeles pidades, ei julgenud ka Asunta omalt poolt midagi awalbada.

Siis tuli tal meelde, et isa kolmel korral prefekti juures käinud, ja et see ka tema, Asunta, wastu Felice asjus lahke olnud. Kohe oli ta kindel, et sealt lähemalt teada saab, wõib olla rohkem kui isa ise teadis. Aga kudas saaks ta sellega hakkama. Nii tark oli ta nüüd küll, et all wahtidele ega teenritele sellest midagi lausuda ei tohiks, mis asja pärast ta just prefekti jutule tahab saada. Ja kui ta ka mõnesugusel heal juhtumisel prefektini jõudis, siis oli ometi enam kui kindel, et ka see temale rohkem ei ilmutaks kui isa. Aga seitseteistkümnne aastase neiu pea on armastuse asjus kangeste ülesleidlik, ja nii tuli ka Asuntal õnnelik mõte.

Ennast wangi andes tõstab Saksa sõldat mõlemad käed püsti.

Oli just parajaste persiktute aeg, ja need ei kaswa teatawaste kuskil mahlasemaks ja ilusamaks kui Neapolis. Igapäew oskas Asunta nüüd omale mõned iseäranis ilusad persiktud muretseada, mähkis nad õrnalt ja hoolikalt wiigilehe sisse ja andis nad all prefekturi kojasa teenrile, preili Beatricele wiimiseks.

Esiotsa oli Beatrice nende saadetuste üle wõõras-tatud, ja ei teadnud, mis see pidi tähendama. Kui ta aga kuulis, et saatja Asunta on, ja nägi, et see igapäew ikka jälle seda maitswat puuwilja tõi, ütles ta naisterahwastele omase targutamise wõimega, et Asunta sellega küll teatud eesmärgi poole püüab. Ta arwas ka teadwat, misugune see on. Sellest hoolimata läks mõni aeg mööda, enne kui tal wõimalust oli omalt poolt wastata. See oli ühel homimikul, kui ta jalutuskäigult koju tulles, Asuntat juhtumisi prefekturi kojasa nägi. Siis astus ta kiirelt lähemale ja sofistatas ruttu: „Surnud saadawad terwiseid, Asunta!“

Asunta läks punaseks ja segaseks. „Oh, preili,“ kogeldas ta, „kui ma . . . kui ma ise teile puuwilja tohiksin tuua. Ma kardan, et teenijad kõike teie kätte ei anna —“

„Tule täna õhtu, Asunta, kui juba pime on. Küüsi ainult Mario järele. Ma ütlen tale juba. Kuuled sa?“

Ahnelts kuulatas Assunta iga sõna, ja kui Beatrice minema pööras, rapsas Assunta ta käest kinni ja suudles kuumalt.

Sellesama päewa hommikul oli Speranzellas üks palee sisse langenud. Kui nüüd palawalt igatsetud õhtupoolik wiimaks ometi kätte jõudis, siis ütles Assunta isale, et õnnetuseohwrid sinna palee juurde vaatama minna tahab. Ja enne kui Gennaro weel wastata suutis, lipsas ta kodunt välja ja põigiti üle platši prefekturi poole — Speranzellast hoopis wastupidises sihis.

Ta wõis waewalt weel sada sammu prefekturi-hoonest eemal olla, kui ta üht meest sealt laterna alt mööda minewat nägi. See mees sammus nähtawaste suure ärewuses ja väga ruttu minema, nagu tahaks ta wõimalikult ruttu eemale pimedusesse kaduda. Äkitselt tuitas Assuntal kõik weri ägedalt näosse, ta wärikses ehmatusest ja ootamatuselt.

Kas ei olnud see siis Felice, kes sealt jooftis? küsis ta eneselt ja jäi nagu kiwistatult seisma. Selle mehe kõnnak, seisak ja kuju oli just kui Felicel. Ainult suur habe oli tal, mis peaaegu terwe ta näo kattis. Ja ometi oleks Assunta wanduda wõinud, et see Felice on! Ta tahtis karjatada, hüüda, hoidis aga siis ise omal ehmatades suu kinni. Ta kutsuks ju hirmsa õnnetuse välja, kui seda teeks.

Ra see mees näis teda märganud olewat. Ta waatas tema poole ja näis korra nagu kahewahel olewat, kas lähineda wõi mitte. Siis aga pistis ta Neapoli elaniku kombel sõrme ägedalt suhu ja näris seda, kas wiha pärast wõi selleks, et mitte häält teha wõi hüüda — igatahes oli see liigutus just täpisepealt niisugune, nagu Assunta seda Felicelt tihti näinud. Selle peale aga pani see mees järsku jooksma ja oli järgmisel filmapilgul pimedusesse kadunud.

Nagu walgust rabatud seisis Assunta seal. Oli ta ennaft petnud? Kas ei olnud see tema? Wõimata! Ta ei olnud ennaft petnud. Terwet ilma wõis selles asjas petta — ainult teda mitte: Juba warjust tunnes ta tema ära, nii sügawaste oli nooremehe pilt ta südames. See oli tema — habemest hoolimata. Silmapilgu näis, nagu tahaks ta kadunule järele tõtata, siis aga pööras ta pikkamisi ja kindlalt prefekturi poole. Kui Felice juba paremaks pidas kõrwale hoida, siis ei tohtinud ta tema mingil tingimisel lähineda katsuda.

Warsti seisis ta, ärewusest weel tasa wärikses, prefekturi kofas ja ütles wahi peal seiswale soldatile, et ta teenri Marioga rääkida tahab.

„Seal ta seisab,“ ütles soldat; „praegu läheb ta trepist ülesse.“

Teener, kes imestades üht nähtawaste praegu saadud kirja alles weel käes hoidis, jäi, oma nime nimetamist kuuldes, seisma.

„Mis on, preili?“ küsis ta eemalt.

Kärmeste astus Assunta lähemale. „Herra Mario,“ ütles ta, „preili Beatrice ütles mulle, et kui tema juurde tahan minna, siis teie poole pean pöörama.“

„Ja, jah. Teie olete Assunta Machiavelli ju?“

„Jah, herra.“

„Noh, siis tulge aga ülesse. Preili ootab teid.“

Masinlikult tärkas Assuntal aimdus, et Mario selle kirja, mis ta käes oli ja mille adressi ta ei näinud, Felicelt saanud pidi olema. Ülesse jõudes juhtis teener Assunta kõigepealt Beatrice juurde. Alles siis läks ta kirja ära wiima, arwatawaste prefektile enesele.

„Eksellentsa —!“ algas Assunta, Beatrice tuppastudes ja arglikult ukse juurde seisma jäädes.

„Astu aga lähemale, Assunta, ma tean juba, mis sind koormab, mu waene laps. Sa tahaksid teada, kudas tema käsi käib, eks ju? Ja kus ta on?“

„Eksellentsa — — ma nägin teda!“ pahwatas Assunta ruttu välja, peale selle kui ta kindlusele jõudnud oli, et nad kahekesi on ja keski neid ei kuulata.

Õtskui poleks ta õieti kuulnud ajas Beatrice ennaft oma poollamawast seisakust sohwa pealt ülesse ja küsis ruttu: „Nägid? Keda siis?“

„Felicet!“ wastas Assunta.

Nüüd kargas Beatrice kohkudes ülesse. „Felice Cambonit?“ päris ta weel kord.

Assunta nokutas ja pani sõrme hoiatawalt suu peale, sest ta kartis, et Beatrice ärewuses ehk liiga waljuste kõneleb.

„Millal ja teda nägid?“

„Praegu just — all.“

„Ei ole wõimalik! Ta on Palermos.“

„Ei. Ma tean kindlaste. Ma nägin teda üle platši jookswat, just enne kui sisse astusin. Tal oli walehabe ja meie ei tohtinud üksteisega rääkida, sest et tema põgenemine awalikuks wõiks ehk tulla. Aga ma tundsin ta sellest hoolimata ära. Tema ta oli.“

„Sina oled ennaft petnud, Assunta. Pead ennaft petnud olema. Mis asja wõis tal siia Neapolisega olla?“

„Ma ei tea seda. Aga ma arwan, et ta ühe kirja teie isale tõi.“

„Minu isale?“ küsis Beatrice jahmatades ja mõtles filmapilgu järele. Ehk olid need sõnumid Massillilt? Kiirelt litfus ta kellanupu peale ja warsti astus üks teener sisse.

„On minu isa kodus?“ küsis Beatrice.

„Teie käsule peale, eksellentsa. Prefekt on oma toas.“

„Hea küll,“ wastas Beatrice ja teener läks. Kui nad jälle kahekesi olid, tõmbas Beatrice oma külalise lähemale ja ütles suure õhinaga: „Tule. Rähme kofe vaatama, kudas lood on. Mulle ütleb ta juba kõik mis uudist on, kui see wähegi läheb.“

Nad läksid mitmest kasinalt walgustatud toast läbi, kuni wiimaks prefekti kirjutustoa ukse taha jõudsid, mille peale Beatrice tasa koputas. Wastust ei tulnud. Hinge kinni pidades kuulatas ta, kõrwale ukse wastu pannes; ta kõige wähemat isa märguandmist oleks ta kuulnud, aga midagi polnud kuulda. Beatrice koputas uueste, pisut kõwemine. Juba koputamise wiisist oleks Liberio Romano pidanud oma tütre ära tundma. Aga ta teistkordse koputamise peale ei tulnud wastust. (Järgneb.)

Ühe haawatu jutustus.

Saawatu Willem T, kellel Austrias dum-dum kuul pahe-mat kätt wigastanud, jutustas oma juhtumistest: Ei osta see, kes seda kõike ise läbi pole elanud, ka dieti enesele ette kujutada, kuidas see elu seal närwisti pingutab. Tikuwõitlusele minnes muutuwad inimesed päris metsalikuks, jääb ainult metsik wiha ja tung järele, wõimalikult palju waenlasti ära tappa.

Uga liigutawalt jäi mulle see õhtu meelde, kui me — juba warakult sügisel — üle Austria piiri läksime. Jlm oli wäikne ja soe, harwa kullusid mõned wihmatilgad; muusika mängis waimustawalt, — päris imelik, kuidas muusika sõja-wäljal meelt wõib ülendada.

Waenlane oli kadunud kui tina tuhka, alles kaugel Austria maa sees jõudsi me tale järele. Austria-lased ei taha aga haameelega wõidelda, wäga paljud wiskawad sõjariistad maha ja annawad endid wangi, mõnikord isegi oh-witseridega eesotsas.

Ükskord aga õpetasime neid heaste, kui nad meid tahtsid lõtku meelitada. Nagu pärast nägime, oli arwupolest nende jõud palju tugewam, neid oli oma 8 tuhanda ümber, kuna meid kõigest üks tuhat oli. Jõgi oli meie wahel. Waenlane tõmbas äkitselt walge lipu üles. Hea küll, meie läksime läbi jõe nende juurde ja meie komander hakkas kahe nende kindraliga rääkima, aga Satja keeles, nõnda et meie sellest aru ei saanud. Neil oli aga kõik meie wastuwõtmiseks walmis seatud, kuulipildujad waatasid meie otja, iga filmapill walmis oma hirmsat juttu algama.

Korraga astus meie komander tagasi, kiskus ühe Austria soldati käest püssi ja toetas teise Austria kindrali furnuks. Meie olime ka kohe walmis, eestlane Lossmann, kes minu kõrwal oli, tappis teise Austria kindrali. Siis taganesime kiirelt jõe, kus wesi rinnuni ulatas, toetasime püssid ilusaste kalda peale ja hakkasime neid endi ubadega wõõrustama. Nende tuli aga ei saanud meile häda teha, kõik kuulid läksid kas selja taha wette wõi ette kalda sisse. Austria-lased olid tihedalt koos ja iga meie kuul jooksis nendest mitemest mehest läbi, nõnda et nagu metsas sihid sisse jäid. Nii kaua lastime sedawiisi kuni terve nende wäesalk otjas oli, kes elusse jäid, need wõtsime wangi, ka hea hull moonas ja sõjariistu langes meile saagiks. Nõnda läks nende ilus wlaan hiilgawalt luhta.

Saawatud sain hull aega pärast seda ühel wastastiku-tuleandmisel. Dum-dum kuuli kild trehwas minu pahe-ma käerandme pihta. Ma ei tea kui kaua ma meelemärku-eta olin lamanud, aga kui üles ärkasin, siis oli mul wäga soe: kõik nägu oli higiga kaetud, aga käega pühkides tur-dus see jääkülil olewat. Ma ei saanud esiteks arugi, kas olen haawatud wõi ei ole, aga pahem käsi oli selja alla jäänud, ja muidu ei saanud sealst ära, kui pidin parema käega awitama. Seda kätt aga ei tahtnud tundagi, aina werine tomp oli teine. Hädawaewalt jaksasin sealst ära komberdada, aga kõik üleliigsed asjad pidin ära wiskama, muu seas ka Austria püssitiku ja Austria pafuna, mida ma mälestujeks tahtsin hoida. Nüüd loodan siiski, et mu käsi wiimaks üsna terweks saab.

—ot.

Tulewiku lootused.

Muhulased, kes ennemalt Memelist piiritust salakaubana sisse wedasid, näewad Kuresaare Riia hotelli ukse wahelt sisse waadates, et seal paruniherrad laua taga istuwad ja „kibedat“ mekiwad:

A d u: „Ah Matsis, oleks minu wend mitte jaksase wastu sõdima läinud, siis oleks ka wõinud „jakslast“ Memelist tooma minna!“

M a d i s: „Noh, eks me saame selle wiinakeldri warsti enesele, kui wennad aga akurat poissid on!“

Pealtkuulaja J. R.

Prantsuse eelwaht Argonni metsas.

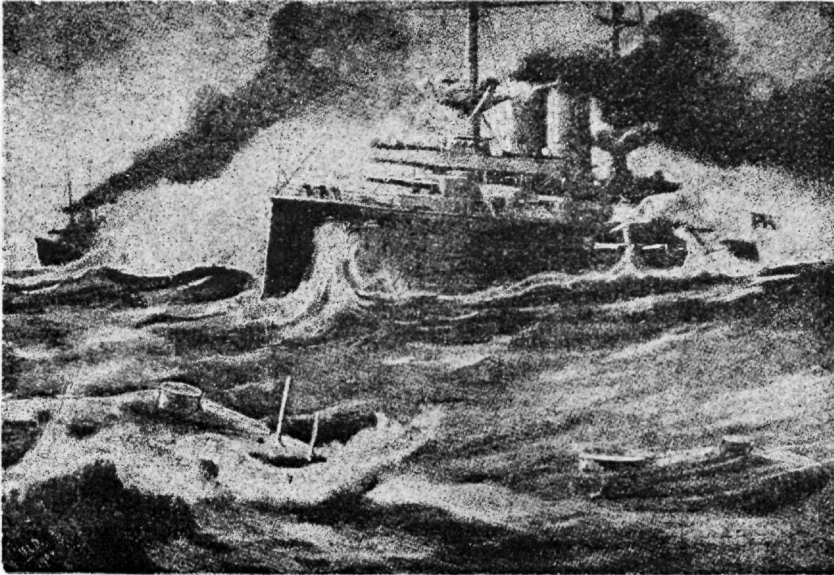
„Lutum.“

„Lõputus tants!“

on „...“ pahwepäewa eeldstul on „Pandorinis“ ja „Walwajas“ pidudõhtu — „Lõputus tants“; pahwepäewal on „Pandorinis“ libne näitemängu õhtu, aga „Lõputus tants“. Nagu oletis iwaraline tantsu-tõbi inimeste üle wõimust wõtnud. Sabaks teada saada, mis rööm neid hüppama ajab, tuft on neile head sõnumid tulnud, mis neid tantsima ajab.“ „Päewatehr.“

Jah, nii ta on. Nüüd näib Tallinna neudele alles selgeks saanud olewat, missugune otstarbe loomisel nendega olnud on. Nad on sündinud, et kannatada ja tantsida; nad on sündinud, et arusaamatutele eeskujulikult selgeks teha, mil kombel ennaft hauda tantsida wõib. — Et naist sõjawäljale ei kutsuta, siis on loodus, et nende enamust wähenadada, tantsu wälja mõtelnud. Kui normal-inimene niisugustel tantsuõhtudel meie neiu alati tantsima näeb, siis terfib tal tahtmatalt küsimus keele peale: kas meie tantsulustilised inimesed üleilidsje inimesed on? Ma tahaksin ainult niisugugufelt neiu heameelega küsida: kui palju makstakse teile tunni eest? Sest see ei ole enam tantsimine, see on hullamine, orjus, sunnitöö, liikmete loopimine, süstematiline lange-tõbi jne. Niisugusel korral ei ole neiu enam neiu, nende iludus kuiwab, nende wiisakus põgeneb, nende meeldiwus kustub, nende loomus lahtub, ja meie ees seisawad Rahu-mäe ja Kalamaja kandidadid, moodfates riietes, nõretawate juuksesalkadega, õhetawate pöskedega, higist aurawate kula-dega, lõõjutawate rindadega, hirwitawate pilkudega, jõuetud rääkimiseks, — ja need marionetid kujutawad enesele ette, nad kuulduwat õnasoos hulka, keda mehed armastawad ja jumalawad! — Ennemalt on ju ka tantsitud, aga hoopis teisiti kui nüüd, naisterahwas jäi ilka oma teatud meeldi-wuse ja wiikuse piiridesse, lihidalt, need olid naissed, kes seda teadsid, et tants neile ainult lõbu ja waheldust pak-kuma peab. Nüüd aga usuwad neiu, et neid just tantsu jaoks on loodud, mitte filmapilugi puhkeaga, waid ühe auruga tants tantsu peale: keerutawad nagu tuultepöörised, karga-wad nagu rohuputukad, hüppawad nagu siitsud ja jooksewad nagu nälgas hagiwad. Mis jaoks nii palju tööd ja enesetapmist? Siis parem kohe otsesed merde hüppata, suur osa waewa ja meelepaha jääks teil nõgemata. Uskuge, armfad tantsijad neiu, kui teil wõimalus oleks wõõraste filmadega oma tantsu pealt waadata, tõeste, teie oleksite efmefed, kes tantsu wastu wälja astuksid. Aga nüüd ei taha teie sellest

Inglise-Prantsuse laewastik Dardanellide ees.

Saksa Willu ja Sürgi sultani duett.

- Willu: Kus käisid sa, kus käisid sa,
Mu waene, waene sultan?
Mis nägid sa, mis nägid sa,
Mu kallid, kulla sultan?
- Sultan: Kaulasufes, Egiptuses,
Mu kallid, kallid Willu!
Seal pakases, seal palawas
Mul tehti üksna hullu!
- Willu: Bist kolki said sa sedamaid,
Mu waene, wilets wennas...
Sa jätsid sinna tuhandat
Nii küllades kui linnas...
- Sultan: Ma kõigist olen ilma jään'd
Ja puru wäsin'd olen,
Ka Dardanell on warsti läind,
Ma päris ära süren.
- Mõlemad: Küll kole on nüüd elada,
Maailmas itki olles,
Beel hullem ringi tolada
Kui waenlased on alles!
- Bariton.

kuuldagi ja kriimustaksite heameelega niisuguse Matši filmad lõhki, kes teie pööraft sabateerutamist laita julgeks.

Sea küll, tõmmake siis edasi.

Pange kõik oma parukategija täest ostetud waleparukad wõi transformatsioonid, kuda te neid nimetate, pähe, nõõrtige endid peenitefets nagu peenelirja õhlamisemärgid, pange kõik lehwid ja liudid, mis te weel kodu leiata, kleidi külge, tantfige õhtust kuni hommikuni, aurate nagu aurulaewad, sõtkuge oma terwis jalge alla, häwitage oma naiselik meeliduwus, seiske kõikidest wiisakusepiiridest wäljaspool, tehke seda, siis minge pärast koju peawoluga, lõhaga, nõhuga, tiiskusega, jookswaga, küljepistetega, kangestanud turjaga, kõhiseewa häälega, punaste filmadega, ja teil on weel peale selle see tundmus, et te kõigest hoolimata omale ikka weel meest, kelle peale loota wõiks, saanud ei ole. Ustuge mind, netufesed, mitmel wiisil wõib meest saada: meelitufega, palwetega, õhkamistega, laulmisega, naermisega, ifegi nutuga, aga tantsimisega ei ole tänini enesele weel teegi meest saanud. Ustuge, mul on kogemusi, et tantsimine rohkem südameid on lahutanud, kui ühendanud, ja rohkem ühendusi katkestanud, kui lõitnud!

Mõtlege ise, kuda wõib mees, kes kainelt mõtleb, kes elu kõrgemaks peab, kui mõtteta kargamist, ja abielu pühakmaks, kui tango-tantsu, kudas wõib keegi waimurikas, peenetundeline ja haritud mees armastuse ja austusega teile lähineda, kui ta näeb, misuguste huwidega teie õndsamad ideamid kütkestatud on, et teie osawat jalga rohkem hindate, kui osawat pead, ja kerged liikmed teile rohkem meeldiwad, kui truu süda. Ustuge, ta põgeneb nagu katku eest!

Wõõras Mats.

Uued raamatud.

Isufima lahing.

Kirjeldus koledest mere sõjast wenelaste ja jaapanlaste wahel. Hind 30 kop.

Male õperaamat.

Täielik õpe- ja käsiraamat malemängijatele. Kirjutatanud J. Sitska. S. 1 r.
Saada igast raamatukauplusest.

„Teaduse“ kirjastus, Tallinnas.

Läbi maapealse põrgu.

X.

Midagi sakslaste wiisakusest.

(Sõjawangide büroo kaudu meile kätte toimetatud.)

Kodumaal walitseb rahwa seas see imelik arwamine, et kõik need werstapikkused sõjakirjad, mis ajalehtede weergusi täidawad, kirjanitute wälja m d e l d u d olewat.

Inimesed kahtlewad ja kiruwad... loewad aga siiski — kuigi kahtlewad...

Niisugune arwamine on igatahes ekslik ja hulkamõistmiste wäärt! Wõtame näituseks meie sõjajuhumõistset Surmasõlme-Jüriaga. Mis walet nendes peaks olema?..

On see siis, näituseks, wale, et mina tulewane Baltimaa rüütlitõrjasa omanik wõin olla?..

Sugugi mitte! Seda tõendab — esiteks — minu paks rahapakk, mis praegu küll Sakfamaal midagi ei maksa, aga kodumaal jälle tingimata hinda läheb, ja — teiseks — kõik Sakfamaa ajalehed, mis iga päew seletawad, et Baltimaa niisama hästi kui sakslaste käes olewat...

Eh! jälle see, et Surmasõlme-Jüri Sakfa raudrist rinnal ilutseb?..

Kõik on ju siin halli taewa all wõimalik!

Ja ega's meie Jüriaga, näituseks, mõned Bernhard Linde taolised mehed pole, kes oma kõmurikaste nimelaartidega poole Sakfamaad täis külwas (s. o. „Cesti“ nime Europasse kandis) ja siis kodumaale tulles kaebas, et sakslased temaga halwaste ümber käinud, tema wägise laewal Rootsi keelt, mida tema alles tulewikus õppima mõtleb hakata, kõnelema pannud jne. jne. jne.

Urge laske endid eksitada, austatud Meie Matši lugejannad ja — lugejad! Meie oleme Jüriaga õiglasel mehed — räägime ikka mehejuttu ja elame Sakfamaal nagu parunid — häda ei midagi!..

Mitte midagi halba ei tohi sakslaste wiisakuse kohta öelda. Näituseks — tänagi juhtumine: Meil oli Jüriaga juba hommikust saadik suure peas ja muhlt otsas, et kust ja kudas mõnuft korterit leida, kus mõne aja kohta ka wiisakalt ja korralikult ennast „sirgu“ wõits tõmmata ja iga-sugustest sõjawintutustest wälja puhata. Jüri plaanitses torra zeppeiniga kuhugile metsa sõtta, kuuseõhki tuua ja siis parajas paigas, kufagil mäenurga taga õktest omni teha.

Mina aga arwastu paremaks maa fise koobast kaewata — oleks nagu enam „modern“, sest terwed miljonid sõjawäge elawad praegu nagu nutid maa sees, mispärast siis meie ei wõiks niisama elada...

Korteriküsimus kippus meil kätte aina waidluseks minema — iga mees ajas oma joru, ega tahtnud teisele järele anda. Wiimaks tegi meie waidlustele lõpu noor Saksa leitnant, kes kahe ulani wõi grenaderi saatel, sirge nagu ovi, kiirel sammul meie juurde astus ja meile, kätt kõrwa äärde tõstes, teatas, et wägede ülemjuhataja käsul meile, kui tähtsatele wõõrastele, prii korter ihes illespidamisega antakse.

Ma piüdsin küll wastu punnida — ei taha ju wiisakuse pärast wõõraid inimesi nõnda palju tülitada, pealegi kui omal raha on! — aga leitnant ei lastnud rääkidagi, muudkui — pista pörfas kotti, kui pakutakse!..

„Aga meie zeppelin? Kuhu me selle paneme?“ küsis Jüri kaunis äritatult.

„Selle kohta mul praegu weel küsku pole, aga ma kõnelen selle üle efsellentfiga,“ wastas leitnant rahulikult ja näitas käega et meie tema järel sammufime.

Jüri kinnitas zeppelinid toud weel kord hoolega jämeda puutitwi külge kinni, et tuul ega torm, kui see ootamata peaks tõusma, meid jalameheks ei jätaks, ja astus siis minu kõrwal teele.

Leitnant ees, siis meie Jüri ja meie järel grenaderid kannuseid kõrstadest — nõnda sammus meie wäike seltskond üle ära tallatud kartulipõllu Preisi külla poole.

„Paganan auwäärt mehed need need sakslased,“ tähendas Jüri endamisi ja tõukas mulle kiünarnutiga külge, „aina toapoistega saadetakse kohe, nagu parunisi!..“

„Kudast siis!.. Ega's meie ka mõned prostoi poisid ole,“ wastasin mina ja piüdsin naeratada.

Jüri tegi kawala näo ja pilgutask paremat silma.

Mina tõhendasin kirjamappi kaenla all ja sülitasin — tuju tikkus mul wägise langema hakkama, et tea mispärast, aga tundus nagu midagi ribide taga põtitsewat.

„Het, herra leitnant!..“ hüüdis korraga Jüri, sest waimline kippus piinlikuks jääma. „Mis te nõnda ruttate, helge mulle parem juba ette ära, kas meile lubatuid korteris lütikaid on kah?“

Leitnant keeras naeratades ümber:

„Was? Luti... luti... Ich verstehe nicht!..“

„Mis ta ütles?“ pööras Jüri minu poole.

„Ütles, et kuluks käigu peale õige üks tubli „mouks“ ära,“ naljatasin mina Jüriks.

„Eto moshna!“ hüüdis Jüri rõõmsalt. „Het, herra leitnant, wartensi, wartensi — wõime küll üks „ein Klein“ teha ja poiste anname kah!..“

Äpsti — oli Jüri pudel ja korgitõmbaja taskust väljas:

„Blumps!..“

Seltskond jäi peatama — asi näis sakslasi huwitama. Minul tikkus naer peale — tuju hakkas tõusma.

Jüri „wäänas“ nagu Kufewere mees Ambla monopoli ees, ise efsimese sõõmu pealt ja ulatas siis pudeli leitnandi kätte.

Leitnant wärstas tagasiükkawalt pead. Jüri aga ei jätanud oma jonnit, waid sundis peale:

„No-noh! Pista ikke, pista! Ega's see, Jumal tule appi, mõni kihwt ole — teie oma Saksumaa rumm, eht rumm, herr leitnant!..“

Leitnant jäi mõttesse — et mida õige teha, kas wõtta wõi mitte.

Ma ruttasin Jüriks appi.

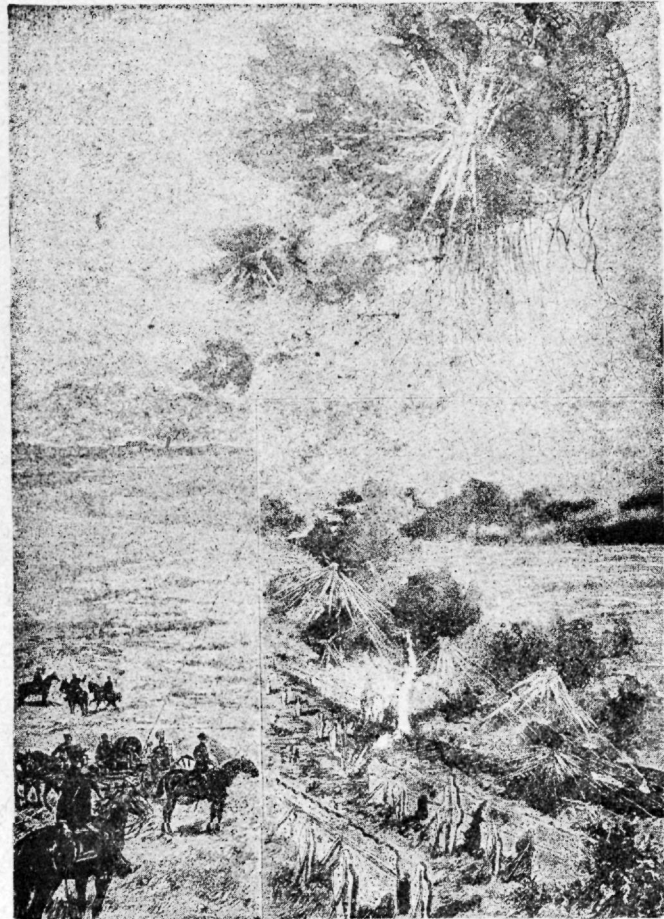
„Wabandage, herra leitnant!“ ütlesin mina nõnda mahedalt, kui oskasin: „Minu seltsimees herra Georg von Salto-Mortale pakub teile oma raudristi liiku — ta on wäga õnnelik, et ta wõõral maal selle maa wahwamate sõjameestega ühe au wääriliseks on arwatud.“

Minu kõne näis leitnandile meeldiwat. Ta tegi wäga wiisaka liigutuse ja tähendas sõbralikult:

„Ma soowin teie seltsimehele risti saamiseks õnne, aga — wabandage! — teie rummist ei wõi mina praegustel tingimistel mitte osa wõtta — teie wahest mõistate mind?..“

Ma lehitasin õlasi.

Jüri waatas mulle küsiwalt otja.

Zasteharjutused õhulaewa peale.

„Noh, kas ei lähe teisel nahka wõi?“ pahwatas ta kaunis pahaselt.

„Seda küll mitte“, seletasin mina, „aga leitnandiherra arwab, et mitte wiisakas pole pudelikaelast imeda.“

„Aha!.. Nüüd ma alles saan aru!“ hüüdis Jüri õnnelikult ja lisas kohe grenaderide poole pöörates juurde: „Noh, kammeratid, kas klaasi on?.. saate aru? — — nii... nii...“

Jüri seadis pihu torusse ja tegi suu juures niisuguseid liigutusi, nagu tõstaks klaasi suu juurde.

Grenaderid naeratasid. Noorem nendest pistis kohe käe kaeltotti ja tõi sealt kenafese metallist peekritese nähtawale.

„Out!“ rõõmustas Jüri. „Natuke suurewõitu küll on, aga — eks suu ole südame mõõt.“

„Ütelge, et see on raudristi liik,“ õpetasin mina Jüriks.

Jüri pilgutask paremat silma. Siis walas ta kähku peetri täis ja ulatas leitnandi kätte, pudelikaelaga oma risti peale näidates ja pajatades:

„Pite, pite, lassensi gut mekken!“

Shwitser muigas, kahles efsiteks weidi, siis aga wõttis peetri wastu, tõstis selle waimustatult kõrgesse illesse ja hüüdis:

„Hoch!“

„Hoch!“ hõiskasime ka meie ühes grenaderidega ühest suust.

Shwitser tähendas peetri waimase tilgani. Siis läks peeker „hoch“ hüüete saatel ühe käest teise kätte, kuni ta wiimaks Jüri enese kätte tagasi jõudis.

Meie saatjad läksid järsku jutukamaks — nähtawaste oli meie lahtus nende peale rahustawalt mõjunud. Nägib

■ Inglise-India väeajal lahkus südamaa linnast et mereäärsele linna minna, kust laewaga Prantsufemaale sõidab.

ju mehed ifegi, et meie nii väga uhted mehed polegi, kuigi meie wäljamaalased oleme ja niisuguse iseäralise lugupidamise endile olime mõistnud wõita. . .

Meie sammusime trüüts edasi. Umbes poole tunni pärast olimegi juba sihil — Preisi kallas, kus õige rohkestes Saksia sõjawäge seisis. Külla päriselanikku polnud nähagi. Külla serwal wäike majalese ees jäime seisma.

„Olge nõnda sõbralikud — astuge sisse!“ ütles leitnant õige käsiwalt, kuid siiski wiisakalt.

Maja oli umbes nii suur, kui tubli harjuski last — wõta kas wõi selga ja wii kus see ja teine. Üks oli õige madal ja wäike. Samasugune imar oli ka kahe pistitillukese ruuduga aken. Mööbliks maja sees oli — saunalawa ja tühi pesuwann. . . Põrandal nurgas oli tubli sületäis põhku — see oli kõik ja puhast! . .

„Tohoo kurat!“ hüüdis Jüri päris tõsise wiisiga. „Õelge neile junkrutele jula saksakeeli, et niisugune kong mitte kudagi ühe peenema raudristi kawaleriga kottu ei sünni — see, wenike, hullem weel kui. . .“

Ka minu tuju langes korraga 75 kraadi wõrra, kui ma niisugust ümbrust lähemalt silmasin.

„Mis see tähendab?“ küsisin ma leitnandi käest. „Teie olete meid küllma sauna toonud, kuna meil wähematki lusti pole wihklema hakata!“

„See ei olene minuist ära, mu herrad!“ wastas leitnant nõutalt õlasi kehitates: „Ma olen ainult käsku täitnud. . .“

„Aga mu rist. . . Kreuz — — saad aru?“ karjus Jüri

nagu wihane lõwi. „Sina, juntru-hakatis, pead seda asja austama!“

„Wabandage!“ lausus leitnant, kätt kõrwa äärde tõstes, rahulitult: „Ma ütlesin ju, et see minu asi ei ole. . .“

„Ja niisuguseid kuradisi jooda weel oma rummiga! . .“ kirus Jüri, ühtlugu rohkem wihasemaks saades.

Dhwitser ei wastanud enam midagi, waid astus wiisakalt uksest wälja.

Meie waatasime Jüriaga nõutalt üksteise otsa. Müüds wast hakkasime pilkamisi asjast aru saama, kust poolt dieti tuul puhub. . .

„Lähme minema!“ ütlesin ma Jürile.

Jüri tormas wihaseks ukse juurde ja kiskus selle lahti. Kuid wäljapääsemisest polnud juttugi, sest grenader seisis, piis pihus, ukse ees ja ähwardas kobe lasta, kui meie wälja tormata katsufime.

„Rad on meid ilufaste lõksu meelitanud!“ hüüdis Jüri meelt heites.

„Wangid! . .“ ütlesin mina ja wiskasin enese pilali põhtude peale.

Jüri tormas akna juurde ja tahtis selle puruks lüüa, kuid grenaderi piisistil tuli ka seal nähtawale.

„Oh teie wiimased saatnad!“ karjus Jüri: „Päästa nende paganate nuumatud raswakätkisi, jooda neid oma wiinaga. . . ja nemad — — Do zeppelin, zeppelin, zeppelin. . .“

Ja Jüri langes, meeleheitlikelt karwu kistudes, minu kõrwal põhtude peale. . .

Preedik Lõhk.

Weider hobune.

„Ei wõi midagi lohimat olla, kui parisniisu käest hobust osta! See wa Wanda-Mats löi mind weel wanas eas nii üle et aitas! . . . Ostin enesele mullu enne sõda Nõmmele juhtumisekaupa moja, kuna ma aga igapäew linnas pean olema, siis wõtsin kätte ja ostsin talwel hobuse ja saani ka, mõtlestin, ikka na toekam oma hobusega lusti sõita, kui raudteega logistada. Saani sain ka juhtumisi hea ja odawa, hobuse aga ostsin Wanda-Matsi käest 160 rubla eest. Pealt näha oli hobune suur ja ilus, ja ega siis selle raha eest ei tea mis traawlit nõudagi wõi. Heakene küll. Pagan hobuse esimesel hommikul rakkesse ja sõidan wälja. Õsel ei saanud hästi magada — paari päewa pärast oli wõksel maksta, ja see ajab alati une ära — ja, näe, jäin juba Risti kõrtsu juures tukkuma. Korraga tunnen, et seisma jään. Teen silmad lahti, ja mis: seisn Rahumäe suruuaia wärwaa ees. Pagana lugu! . . . Põõran hobuse ringi ja sõidan linna. Tubli. Ohtul sõidan koju. Jään jälle tukkuma. . . Tunnen, et seisame. Teen silmad lahti: jälle Rahumäe suruuaia wärwaa. Wõtaks pagan! . . Teisel päewal sõidan hommiku üsna wara linna ja hoian silmad hoolega lahti kuni üle raudtee; siis olin jällegi tukkuma jäänud. Seisame jälle, ja kus: Kaarli kiriku ees!! Mis see peaks tähendama?! . . Kui ohtul tagasi tulles jällegi Rahumäele satufusin, otustasfin parisniiku üles otsida ja aru pärida, mispärast ma oma 160 puhta rubla eest ühtelugu mõõda suruuaedu ja kirikuefiseid pean kolama?! Saingi teise kure poe eest kätte. Ja üsna tõsise näoga seletas, mädand, teine mulle, et hobune enne seda 7 aastat ühtelugu furnute wedamifets olnud. Nii et kui ohjad lohakile jätab, siis ta mõõda mõnda tutawat teed muudkui kuhugile suruuaeda wõi kiriku ette wiib. Noh, mis häält ja teed?! Sülitasfin ja põõrasfin parisniikule selja, aga tema weel itstib mul tagant järele: „ja kui tal himu ei peaks wahel olema edasi minna, siis raputage tale aga pisut katti raiutud kuuseoksi tee peale ette: lähed kui hull!“

P. S.

Wõidulootuste hooajal.

„Kas palju piletsi osifite?“

„Uhe kupongi.“

„Nii wähe?“

„See meelega oleksin rohkem ostnud, aga raha on wähe, kuid see üks kupong annab ikkagi õigust kahetümnest tuhanded unistada!“

Terwise kinnitamine Hiinamaal.

Meil on wiisiks arstidele selle järele tasu maksta, kui kaua ja raskelt me haiged oleme. Mida keerulisem lõikus ja mida rohkem aega haiguse parandamiseks kulub, seda suuremat tasu saab arst ravisemise eest. Hiinamaal aga olewat see asi hoopis teist wiisi korraldatud ja ka paremine. Seal kinnitab inimene oma terwise arsti juures ära. Iga haiguse ja põdemise päewa eest makstab siis arst temale teatud tasu, selle järele, kui kõrgelt haige oma aastase sissetuleku on kinnitanud. Arusaadaw on, et arst niisugustel tingimistel hoolsamalt teie terwise järele walwab, teid sage-daste waatamas käib ja teil oma terwise seisukorra pärast suurt rahutust ei tarwitse tunda.

Segased mehed.

Proua Noosa: „Ma ei tea enam sugugi, mis minu mehega on. Igakord, kui ta wihmawarjuga wälja läheb, tuleb ta ilma selleta tagasi.“

Proua Proua: „Aga minu mees on hoopis segane! Ta läheb igakord ilma wihmawarjuta wälja — ja kui ta tagasi tuleb, on tal neid tilkki kolm ühes.“

Unerohi.

Mooses: „Herra apteker, lubage mulle kümne kopita eest unerohu.“

Apteker: „Ilma arstitäheta ei wõi ma niisugust rohtu mitte wälja anda.“

Mooses: „Mis ajast saadik nõutakse aptegis kirbupulbri saamiseks arstitähete?“

Apteker: „Teie nõuate ju unerohu ja mitte kirbupulbert!“

Mooses: „Aga, herra apteker, wõin ma siis ilma kirbupulbri magada?!“

Juudi kaupluses.

Õstja: „On see peegel veel hästi hoitud?“

Juut: „Ja muidugi, Jumala eest, selle peeglisje on õige wähe waadatud.“

Uued ärimehe kontsüd.

Ärijuht: „Herra Trattin, meie peame oma äriühenduse Feinksteini äriaga lõpetama, see petab meid wiimasel ajal igate moodi!“

Trattin: „Ei tähenda midagi — töötame aga rahulikult edasi, temalt õpime meie wähemalt uusi kontsüsi.“

Kawal talumees.

Keegi nupukas talumees tuleb esimest korda Eesti teatrisse näitemängu vaatama ja tahab üht suurt kotti enesega ühes saali wiia.

Uksehoidja: „Teie ei taha ometi seda suurt kotti enesega ühes wõtta?! Mis teil seal sees on?“

Talumees: „Söögimoon! Teatrisjedeli peal seisab: Wiimane waatus mängib — aasta hiljem — no, arwate teie siis, et ma selle wahajal sugugi süüa ei taha?“

Wõõras Mats.

„Sa Jumal, Jumal küll!.. Et sind ka sõtta ei wõetud... Ristist kaelast ära..!“

„Sellepärast — õõks — ei wõetudki — õõks — et olen — põp — põletis piiriteft — õõks — nii täis — õõks et ei wõi piisstrohu ligi lasta — õõks — kõhe plahwatub — õõks.“

Eugejate soowidele meie rohkel arwul saadetud sõjameeste piltide asjus wastu tulles, suurendame lähemal ajal endi ajakirja, ja toome siis igas numbris 80—100 Eesti sõjamehe pilti. Erakorraliselt suurtest kuludeft hoolimata jääb ajakirja hind endiseks.

Meie Mats.

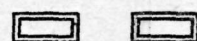
Kooliõpetaja Pawel Bedasson, kelle pilt meie lehe 24. sõjanumbris ilmus, on praegu, nagu ta ise kirjutab, Austrias wangis.

„Meie Matsi“ 2., 3., 4., 5., 20., 21. ja 22. sõjanumbreid ostetakse tagasi ja wahetatakse uute numbrite wastu „Tea duse“ raamatukaupluses Harju ja Kiiitli uul. nurgal nr. 46/15. Sissekäit Kiiitli uul.

Meie Matsi järgmine (29.) sõjanummer ilmub 7. märtil.

„Meie Matsi“ aastatellijad saawad hinnata kaasa:

Seinakalender 1915. Teaduse tähtsamat 1915. a. — 15 f. Tallinna linna plaan — 25 f. 6 ja 7 Mooses raamat — 2 r. Elutungi awalbused — 60 f. Seitsme liiduriigi hümnused — 40 f. Kodune kofk — 1 r. Raasanded, wäljaarawatud seni veel ilmunata „Seitsme liiduriigi hümnused.“ saadetakse kõhe peate tellimiseraha kättesaamist ära. Kuudewiisi tellijad saawad raasanded ofalaupa.

Järelehtud „Meie Matside“ eest hoiatame!

